

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-10-09

Vår referens

Jan Haak

Strateg

Jan.Haak@malmö.se

Samråd enligt miljöbalken 9 och 11 kapangående uppförande och drift av ett nytt kraftvärmeverk i Norra hamnen, Malmö stad

STK-2024-1082

Sammanfattning

E.ON Energiinfrastruktur AB (E.ON) avser att söka tillstånd enligt miljöbalken för en ny kraftvärmeanläggning i Malmö. Syftet med anläggningen är att ersätta produktion av fjärrvärme i äldre anläggningar för att säkra hållbar och konkurrenskraftig värmeförsörjning för Malmöborna även i framtiden. Ansökan kommer att omfatta en ny förbränningsanläggning med ångturbin, bränslehantering och rökgasrening samt en anläggning för koldioxidavskiljning. Bränslet för kraftvärmeverket ska huvudsakligen bestå av restprodukter från skogsindustrin och återvunnet trä.

Inom Malmö stad har ärendet remitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden som samtliga har inkommit med yttranden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till E.ON.

Beslutsunderlag

- Följebrev - Samråd enligt miljöbalken 9 och 11 kapangående uppförande och drift av ett nytt kraftvärmeverk i Norra hamnen, Malmö stad
- Samråd enligt miljöbalken 9 och 11 kapangående uppförande och drift av ett nytt kraftvärmeverk i Norra hamnen, Malmö stad
- Remissvar tekniska nämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 241014 Samråd enligt miljöbalken 9 och 11 kapangående uppförande och drift av ett nytt kraftvärmeverk i Norra hamnen, Malmö stad

- Tekniska nämnden beslut 240923 § 197 Särskilt yttrande (V)
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 240924 § 250
- Remissvar miljönämnden
- Miljönämnden beslut 240925 § 142 Särskilt yttrande (V)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-10-14

Kommunstyrelsen 2024-10-15

Beslutet skickas till

E.ON

Miljönämnden

Tekniska nämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Stadskontoret, avdelningen bolag och kommunalförbund

Stadskontorets handläggare

Ärendet

E.ON Energiinfrastruktur AB är ett dotterbolag till E.ON Sverige AB som bedriver fjärrvärmeverksamhet i bland annat Malmö. Fjärrvärmenätet i Malmö förser över 90 procent av Malmös fastighetsbestånd med värme. Produktionen av fjärrvärme i Malmö sker i flera olika anläggningar och den producerade fjärrvärmen levereras till kunderna via ett fjärrvärmenät som omfattar Malmö stad och Burlövs kommun. Som en del i detta arbete planerar E.ON att bygga ett nytt kraftvärmeverk för kunderna i Malmö och Burlöv. Syftet med anläggningen är att ersätta produktion av fjärrvärme i äldre anläggningar och för att säkerställa en trygg försörjning av värme och el. Anläggningen planeras att förses med utrustning för att avskilja koldioxid från rökgaserna. Koldioxiden kommer att transporteras bort för permanent lagring och därigenom skapas kolsänkor som minskar klimatpåverkan och bidrar till att kunna uppnå E.ON:s och Sveriges klimatmål. Alternativt kan den avskilda koldioxiden användas som råvara för att producera t ex biodrivmedel.

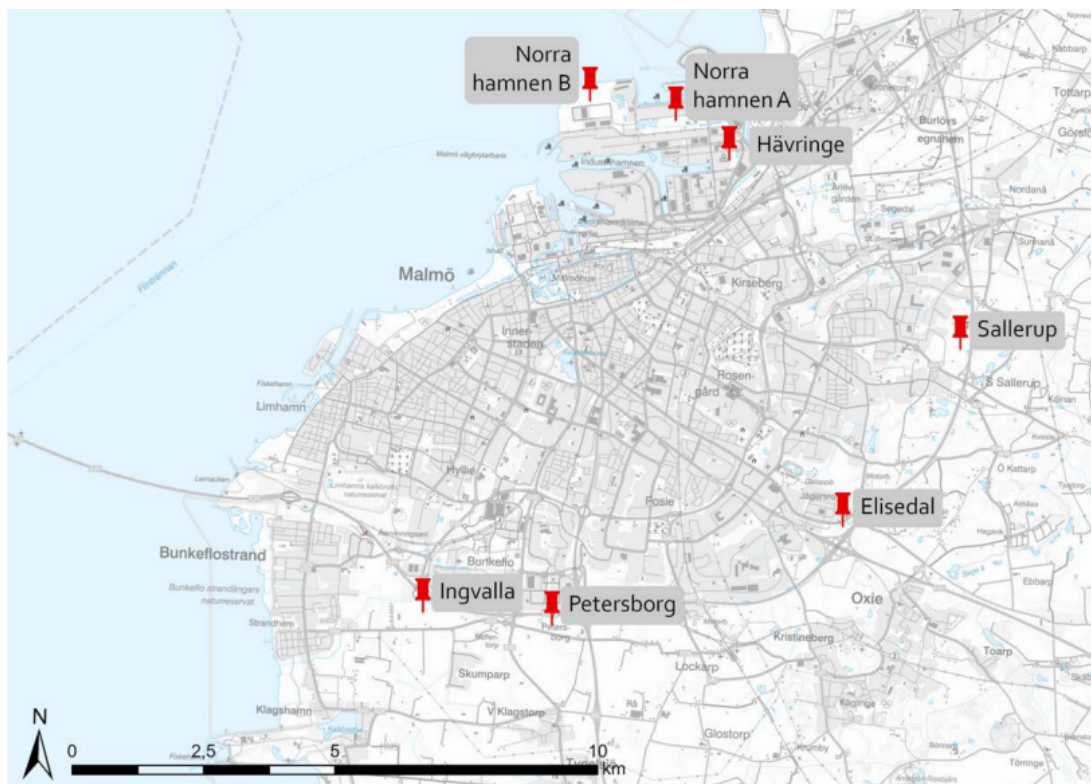
Anläggningen kommer i huvudsak att bestå av en ångpanna med turbin, rökgasrening, rökgaskondensering, koldioxidavskiljning med förvätskning och buffertlagring av koldioxid samt system för beredning. För att svara mot värme- och elbehovet planeras den totalt installerade tillförda bränsleeffekten vara maximalt 210 MW. De högsta byggnaderna kommer att vara maximalt 75 m höga. Höjden kommer att vara beroende på teknikval och leverantör av utrustning.

Vad gäller koldioxidavskiljning kommer denna del av anläggningen, sk bio-CCS (Carbon Capture and Storage), att möjliggöra avskiljning och mellanlagring av en betydande mängd biogen koldioxid. Efter förbränning avskiljs upp till 90 procent av koldioxiden från rökgaserna för att sedan komprimeras och kylas till flytande form. Den flytande koldioxiden mellanlagras i lagertankar och fraktas sedan med fartyg till en permanent lagringsplats belägen i en så kallad sedimentär berggrund till exempel under havsbotten i Nordsjön eller till annan lämplig permanent lagringsplats. Alternativt kan den avskilda koldioxiden komma att kunna användas i sk CCU (Carbon Capture and Utilisation), som råvara för att producera t ex biodrivmedel. Diskussioner pågår med andra aktörer i regionen som också planerar för koldioxidavskiljning att ha gemensam utrustning för lagring och eventuellt förvätskning av koldioxid.

Lokaliseringsalternativ

Av avgörande betydelse i val av lokaliseringsplats är att anläggningen ska ha begränsad omgivningspåverkan. Det är också avgörande att den är logistiskt väl placerad när det gäller transporter och infrastruktur samt i förhållande till fjärrvärme- och elnät. Sammantaget är bedömningen att alternativet Norra hamnen A är det mest fördelaktiga ur miljö-, teknik- och ekonomiaspekter, figur 1.

Figur 1

Planförhållanden

En ny översiktsplan antogs av kommunfullmäktige i Malmö 28 september 2023. Där anges att hamnområdet lämpar sig väl för energiproduktion. Det aktuella området utgör en del av detaljplanen för fastigheten Hamnen 22:163 och 22:164 i Hamnen i Malmö stad, Dp 5365, som trädde i laga kraft 11 mars 2016. Malmö stad har även fått tillstånd enligt miljöbalken att fylla igen delar av Oljesjön inom planområdet. Längs södra delen av detaljplanen finns en remsa där åtgärder inom området ska utföras med hänsyn taget till naturvärdena. Områdets karaktär av ruderat natur ska enligt gällande detaljplan vidmakthållas. Närmaste bostäder är ca 1,5 km öster om anläggningen i Arlov, söder om anläggningen finns närmaste bostäder ca 1,8 km i Segevång. Avståndet till närmaste bostäder sydost i Västra hamnen är ca 2,4 km. Närmaste utbildningslokal (Tärnöskolan) är ca 1 km söder om den planerade anläggningen. Det finns flera verksamheter i närheten av den planerade kraftvärmeanläggningen som omfattas av Sevesolagstiftningens högre kravnivåer. För den planerade kraftvärmeanläggningen krävs ändring av detaljplanen för att bland annat medge högre bygghöjder och annan markanvändning, figur 2.

Fig. 2

Vad gäller natur- kulturmiljö finns sju naturvårdsarter varav två; åkerros och klotullört som kräver särskild hänsyn. Området innehåller inga kulturmiljövärden.

Den planerade anläggningen ligger inom ett område som är av riksintresse dels för hamn dels för kustzon enligt 3 respektive 4 kap. miljöbalken, vad gäller energiproduktion -värmekraft och energidistribution samt två farleder till Malmö hamn.

Den planerade verksamheten utgör enligt miljöprövningsförordningen 6 § första stycket en sådan verksamhet som alltid ska anses ha betydande miljöpåverkan.

Inom Malmö stad har ärendet remitterats till stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och miljönämnden och som samtliga har inkommit med yttranden. Stadskontoret har med detta som utgångspunkt arbetat fram ett förslag till yttrande. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande och skicka detta till E.ON.

Vad anser nämnderna?

Stadsbyggnadsnämnden lyfter följande i sitt yttrande:

- Stadsbyggnadsnämnden bedömer att uppförandet av E.ON:s planerade kraftvärmeverk är positivt för Malmö, både ur ett energistrategiskt som miljöstrategiskt perspektiv. En modern anläggning skulle förbättra energiförsörjningen och bidra till uppfyllandet av målen i Malmö stads miljöprogram avseende minskade utsläpp av växthusgaser, samt kommunfullmäktigemålet om att Malmö ska vara en klimatneutral stad år 2030.
- Det är positivt att den lokalisering som E.ON omnämner för kraftvärmeverket ligger inom ett område som i Malmös översiktsplan pekats ut för hamnanknuten verksamhet och energiproduktion. En annan fördel med lokaliseringen är att det är långt till närmsta bostad och skola. Stadsbyggnadsnämnden vill dock göra E.ON uppmärksam på några hänsynsaspekter som inte tas upp i samrådsunderlaget.
  - I översiktsplanen för Malmö redovisas en utblick bortom översiktsplanens tidshorisont. I denna utblick ingår ett antal så kallade utredningsområden. Inom dessa utredningsområden har Malmö stad långsiktiga intentioner men det behöver göras ytterligare utredningar innan områdena slutligt kan redovisas i översiktsplanens markanvändningskarta. Utredningsområdet U1 avser hamninloppet och berör bland annat behovet av ett framtida kustskydd till följd av ett förändrat klimat. Olika tillfälliga skyddsåtgärder mot det stigande vattnet kommer att behöva vidtas och på sikt kommer det att krävas en mer omfattande skyddsbarriär med stängbara portar. Idag studeras ett sådant kustskydd i ett läge mellan Västra hamnen och Mellersta

hamnen. För att förhindra att havsvattnet leds runt skyddsporten krävs även högre kajer längs Industrihamnsrännan och ett kustskydd i anslutning till den i översiktsplanen föreslagna bron mellan Norra hamnen och Mellersta hamnen. Det pågår utredningsarbeten kopplade till dessa frågeställningar och dessa bör uppmärksammas i miljökonsekvensbeskrivningen, bland annat eftersom kraftvärmeverkets kylvatten föreslås få sitt utlopp i Industrihamnen.

- Utredningsområde U2 avser det område i Mellersta hamnen som ligger söder om Terminalgatan och som avgränsas av Frihamnsbassängen i väster och Industrihamnen i öster. Området används idag huvudsakligen för temporär uppställning av bilar och blandad industriverksamhet. En omvandling av detta område till blandad stadsbebyggelse skulle ge en betydligt effektivare markanvändning i det centralstationsnära läget, och utgöra en naturlig fortsättning på den pågående omvandlingen av Nyhamnen. Möjligheterna att åstadkomma detta stärktes när Mark- och miljööverdomstolen år 2024 beslöt att ge tillstånd för en utvidgning av Norra hamnen genom en utfyllnad i havet. När detta sker kan hamnverksamhet i södra Mellersta hamnen flyttas till Norra hamnen, där utvecklingsmöjligheterna är bättre. En omvandling av södra Mellersta hamnen medför att den blandade stadsbebyggelsen skulle komma närmre det tänkta kraftvärmeverket. Stadsbyggnadsnämnden menar att kommande miljökonsekvensutredning behöver visa vilka konsekvenser kraftvärmeverket medför på Malmö stads långsiktiga möjligheter att utvecklas i enlighet med dessa intentioner.
- Stadsbyggnadsnämnden önskar även att frågorna kring fridlysta och skyddade arter utreds. Förra året tog VA-syd fram en groddjursinventering för större delen av Norra hamnen. Den visar att gröNFLäckig padda använder det aktuella området som födosökområde. Stadsbyggnadsnämnden anser därför att E.ON behöver komplettera sitt underlag och bedöma behovet av bevarande, kompensation och dispens utifrån befintliga skyddsvärda arter.

Tekniska nämnden lyfter följande i sitt yttrande:

- Tekniska nämnden bedömer att det planerade kraftvärmeverket är positivt för Malmö, både ur ett energistrategiskt som miljöstrategiskt perspektiv.
- Den föreslagna platsen ligger inom ett område som i Malmö översiktsplan är avsett för hamnanknuten verksamhet och energiproduktion.
- Den utpekade fastigheten bedöms vara tillräckligt stor för att rymma behovet av såväl lagring som flisning av bränslet. Lokaliseringen tillgodoser även behovet av transportmöjligheter av bränslet, som kan ske med såväl, fartyg, lastbil som tåg. Det finns dessutom goda anslutningsmöjligheter till fjärrvärmenätet och elnätet. Avstånden till närmaste bostad och skola bedöms också som fördelaktigt.

- Inför kommande miljökonsekvensbeskrivning är det angeläget att anläggningen utvecklas i enlighet med den gemensamt framtagna avsiktsförklaring som tecknats mellan tekniska nämnden, Malmö stad och E.ON.
- En viktig del är att säkerställa en förvätskningsanläggning för koldioxid inom siten. En annan del är att transporter till och från siten sker i samklang med övrig infrastrukturutveckling i hamnområdet.

Vänsterpartiet har inkommit med ett särskilt yttrande.

Miljönämnden lyfter följande i sitt yttrande:

- Miljönämnden ser därför positivt på att det planeras för ett nytt kraftvärmeverk som kommer att elda bibränslen och som har ambitionen att införa CCS i anslutning till kraftvärmeverket.
- Miljönämnden uppmuntrar att det tas hänsyn till framtida klimatutsläpp och sårbarhet avseende teknik och framtidsmöjligheter med att säkra nya fosilfria bränslen vid etablering av kraftvärmeverket.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämndens och miljönämndens bedömning av de synpunkter som läggs fram i samrådsunderlaget, och har utformat ett yttrande baserat på remissinstansernas synpunkter.

Stadskontoret uppmärksammar E.ON på det större projekt som planeras i närområdet såsom VA-Syds regionala avloppsreningsystem MAXIMA som planeras för genomförande i närtid och Sysav:s planering av att anlägga och driva en anläggning för koldioxidinfångning inklusive förvätskning. Här är det viktigt att berörda aktörer i området koordinerar frågor såsom tillgänglighet av uppläggningsplatser för massor och material och för att trafiksituationen ska vara hanterbar. Nära dialog med berörda förvaltningar i Malmö stad är viktigt och nödvändigt då projektets genomförande kommer pågå under flera år. Utöver detta har stadskontoret inget att tillägga.

Ansvariga

Henrik Loveby Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör